

CIRCULAIR BOUWEN

bouwen aan een duurzame toekomst

Voorwoord

Circulair bouwen vraagt een doordachte aanpak, goede voorbereiding en vaak ook samenwerking met architecten en aannemers die ervaring hebben met circulaire principes. Graag willen we je wegwijzen in de materie door een kort overzicht te geven van wat het inhoudt, waar je op moet letten en welke stappen je als particulier kunt ondernemen.

Inhoud

Wat is circulair bouwen?	4
Waarom is circulair bouwen belangrijk?	4
Milieu-impact verminderen	4
Economische kansen	5
Toekomstgericht wonen	5
Hoe kan ik aan de slag als particulier?	6
Renoveren en selectief slopen	6
Materialen	7
Modulair en aanpasbaar bouwen	8
Goed onderhoud	9
Samen bouwen aan de toekomst	10
Wie zijn wij?	11

Wat is circulair bouwen?

Circulair ontwerpen en (ver)bouwen is een ontwerp- en bouwstrategie met een beter en **zuiniger gebruik van hulpbronnen**. De bouwmethode is niet alleen gericht op het **maximaal hergebruiken van materialen** maar ook op het **vermijden van afval** en het ontwerpen van gebouwen die **aanpasbaar, demonteerbaar en duurzaam** zijn.

Waarom is circulair bouwen belangrijk?

MILIEU-IMPACT VERMINDEREN

Duurzaam bouwen wordt vaak herleid tot energiezuinig bouwen. Dat is belangrijk maar niet voldoende. Een **doordacht gebruik van materialen** is minstens even belangrijk om onze impact op het milieu verder te verminderen, want de bouwsector is goed voor 30–40% van het afval en CO₂-uitstoot in België.

Door circulair te bouwen, beperken we de druk op natuurlijke grondstoffen. Als er minder materialen en producten nodig zijn door hergebruik van grondstoffen en materialen, ontstaan er CO₂-winsten in de ontginning, productie, het transport en de afvalverwerkingsfase.

Het ultieme doel van een circulaire bouwconomie is het creëren van gesloten materiaalkringlopen, minder kostbare grondstoffen verbruiken en de afvalproductie verlagen.

ECONOMISCHE KANSEN

Circulair bouwen biedt grote economische voordelen. Door materialen slim te hergebruiken **dalen de kosten** voor grondstoffen, afvalverwerking en energieverbruik. Tegelijk ontstaan nieuwe markten, zoals materialenbanken en diensten rond demontage en hergebruik. Dit zorgt voor extra werkgelegenheid en **stimuleert de lokale economie**. Bedrijven die circulair bouwen toepassen versterken hun concurrentiepositie en voldoen makkelijker aan duurzame aanbestedingseisen. Bovendien behouden circulaire gebouwen en materialen langer hun waarde, wat leidt tot **duurzamere investeringen**.

TOEKOMSTGERICHT WONEN

Door vanaf de start van een bouwproject over de toekomst en toekomstige aanpassingen aan de woning na te denken, maak je het ook voor jezelf als bewoner een stuk comfortabeler en is de woning **langer** of **beter aangepast** aan jouw noden, ook als die regelmatig veranderen met tijdelijke noden zoals thuiswerk of een zorgbehoevende ouder.

Belangrijkste principes:

- Modulair ontwerp
- Gebruik van hernieuwbare en gerecycleerde materialen
- Beperking van afval
- Flexibiliteit en aanpasbaarheid van gebouwen

Hoe kan ik aan de slag als particulier?

RENOVEREN EN SELECTIEF SLOPEN

Zelfs bij een oude woning zijn een deel van de aanwezige bouwelementen vaak nog in goede staat, de draagstructuur bijvoorbeeld. De bouwsector heeft veel ervaring met renoveren zonder afbreuk te doen aan energie-efficiëntie en wooncomfort. Voor een renovatie moet je **veel minder nieuwe materialen** aanvoeren en zo verlaag je meteen de ecologische impact van een bouwproject.

Denk bij afbraakwerken na over de mogelijkheden van een **selectieve sloop**. Door zorgvuldig afzonderlijke materialen weg te halen kan je verschillende afvalstromen scheiden en kan je **materialen recupereren** en later opnieuw gebruiken of verkopen. Beschadigde of afgeleefde materialen kunnen vaak wel nog **gerecycleerd** worden.

MATERIALEN

In circulair bouwen staat het verlengen van de levensduur van materialen centraal. In plaats van nieuwe grondstoffen uit te putten, kiezen we bewust voor materialen die minder belastend zijn voor mens en milieu. Daarbij spelen **gerecycleerde, hernieuwbare en biologisch afbreekbare materialen** een cruciale rol.

Gerecycleerde materialen zijn afkomstig uit **afgedankte gebouwen, productieafval** of **industriële reststromen**. Denk aan herwonnen bakstenen, betongranulaat, gerecupereerd hout of staal dat opnieuw gesmolten en gevormd wordt. Ze verminderen de afvalberg én beperken de nood aan nieuwe grondstoffen.

Hernieuwbare materialen worden gewonnen uit **natuurlijke bronnen die zichzelf aanvullen op korte termijn**, zoals bijvoorbeeld hout uit duurzaam beheerde bossen, bamboe of hennep, wol, stro, leem en kalk. Deze materialen slaan vaak CO2 op tijdens hun groei, wat hun ecologische voetafdruk verlaagt.

Biologisch afbreekbare materialen zijn van **plantaardige of dierlijke oorsprong** en kunnen op **natuurlijke wijze** worden **afgebroken zonder schadelijke reststoffen** achter te laten. Voorbeelden zijn isolatiematerialen op basis van schapenwol, vlas of cellulose. Ze dragen bij aan een gezonder binnenklimaat én aan een circulair eindgebruik.

MODULAIR EN AANPASBAAR BOUWEN

Door onze bouwsystemen af te stemmen op hergebruik en gebouwen te ontwerpen zodat je onderdelen eenvoudig kunt aanpassen, uitbreiden of verplaatsen kunnen gebouwen eenvoudig aangepast worden aan nieuwe functies of behoeften van de gebruikers, zonder grote ingrepen.

Door gebruik te maken van **omkeerbare verbindingen** zoals schroeven en bouten, haken of klikverbindingen in de plaats van natte verbinden zoals cement of lijm en te werken met geprefabriceerde en gestandaardiseerde modules, zoals prefabwanden, vloeren en daken, kan de indeling snel worden aangepast zonder grote sloopwerken of materiaalverlies.

Zet in op **levenslang wonen** door je woning vanaf de start toegankelijk te maken door hoogteverschillen te vermijden en de mogelijkheid te voorzien om een extra slaapkamer te realiseren op de gelijkvloerse verdieping.

Modulair en aanpasbaar bouwen maakt circulair bouwen niet alleen duurzamer, maar ook **economisch slimmer**: minder verspilling betekent lagere kosten op lange termijn.

GOED ONDERHOUD

In een onderhoudsvriendelijke woning gaan materialen langer mee en kan je **gemakkelijker leidingen herstellen of vervangen** als je structuur brengt in de organisatie van de technieken. Door natte functies zoals de badkamer, toilet en keuken dichter bij elkaar te brengen kan je ook de kabels en leidingen beter bundelen.

Niet elk onderdeel van een woning heeft even snel onderhoud of vervanging nodig, daarom is het soms nuttig om bepaalde zaken van elkaar te **scheiden**.

Het plaatsen van een **wachtleiding** kan ook interessant zijn voor aanpassingen die je later plant in de woning.

Samen bouwen aan de toekomst

Circulair bouwen is meer dan een bouwmethode, het is een manier van denken en doen. Door **slim** te **ontwerpen**, **materialen** te **hergebruiken** en **gebouwen aanpasbaar** te **maken**, zetten we stappen naar een wereld waarin niets verloren gaat. Streef naar een gedeeld begrip met de partners en neem de tijd om uit te leggen waarom je bepaalde keuzes maakt, dat stimuleert de onderlinge samenwerking.

Iedere keuze telt: van ontwerp tot onderhoud, van hergebruik tot recyclage. Samen kunnen we gebouwen creëren die niet alleen mooi en functioneel zijn, maar ook zorg dragen voor onze planeet en de generaties die na ons komen.

Laten we vandaag beginnen, zodat we morgen kunnen leven in een duurzame, circulaire toekomst.

Wie zijn wij

Geetbets, Tienen en Zoutleeuw zijn een intergemeentelijk samenwerkingsverband '**Best Wonen tussen Zoet en Zout**' aangegaan. Met dit project willen ze de samenwerking inzake het **lokale woonbeleid** bevorderen. In deze 3 gemeenten is een Wooninfopunt opgericht om een klantgerichte en kwaliteitsvolle dienstverlening aan de inwoners te kunnen bieden.

Contactgegevens Tienen

Stadhuis - 1ste verdieping
Grote Markt 27 - 3300 Tienen
tel 016 24 75 50
wooninfopunt@tienens.be

Openingsuren na afspraak

	Voormiddag	Namiddag
Dinsdag	08.30-12.30 uur	13.30-19.00 uur
Woensdag	08.30-12.30 uur	13.30-16.00 uur
Donderdag	08.30-12.30 uur	

Contactgegevens Zoutleeuw

Administratief centrum Aen den Hoorn
Aen den Hoorn 1 - 3440 Zoutleeuw
tel 011 94 90 36
wooninfopunt@zoutleeuw.be

Openingsuren na afspraak

	Voormiddag	Namiddag
Vrijdag	09.00-12.00 uur	13.00-16.00 uur

Contactgegevens Geetbets

Administratief centrum Den Molencouter
Dorpsstraat 7 - 3450 Geetbets
tel 011 58 65 26
wooninfopunt@geetbets.be

Openingsuren na afspraak

	Voormiddag	Namiddag
Woensdag	09.00-12.00 uur	14.00-16.00 uur

Met de steun van

V.U.: Stefanie Beelen | Voorzitter IGS | p/a Grote Markt 27 | 3300 Tienen
Bronnen afbeeldingen: © Freepik